Region Midtjylland

Orientering vedrørende Regions Midtjyllands budget 2009

Bilag

til Kontaktudvalgets møde den 14. november 2008

Punkt nr. 6

Ny publikation fra Dansk Sundhedsinstitut:

Hurtig og effektiv behandling på sygehuse – har det konsekvenser for kommunerne?

Litteraturgennemgang af afledte konsekvenser for kommunerne

Sammenfatning

Marie Henriette Madsen

Dansk Sundhedsinstitut
September 2008

Yderligere information:
Projektleder Marie Henriette Madsen, e-mail: mhm@dsi.dk, tlf. 35 29 84 32
Vicedirektør Henrik Hauschildt Juhl, e-mail: hhj@dsi.dk, tlf. 35 29 84 19

DSI publikation September 2008

Hurtig og effektiv behandling på sygehuse – har det konsekvenser for kommunerne?

Litteraturgennemgang af afledte konsekvenser for kommunerne

Hele publikationen kan ligesom sammenfatningen downloades gratis fra www.dsi.dk/frz_publikationer.htm.

Dansk Sundhedsinstitut
Dampfærgevej 27-29
Postboks 2595
2100 København Ø

DSI Århus:
Olof Palmes Allé 15
8200 Århus N

Tlf 35 29 84 00
Fax 35 29 84 99
E-mail dsi@dsi.dk
www.dsi.dk

Sammenfatning

Inden for de kirurgiske, geriatriske og medicinske specialer er indlæggelsestiderne på danske sygehuse faldet væsentligt i perioden 1995-2004. Denne udvikling har skubbet til grænserne mellem det primære og sekundære sundhedsvæsen, og kommunerne er bekymrede for, at accelererede og hurtige behandlingsforløb stiller yderligere krav med hensyn til pleje- og omsorgskrævende indsats, organisatoriske forudsætninger og økonomisk formåen.

Denne DSI Publikation redegør for eksisterende viden om betydningen af hurtigere patientforløb for kommunerne og for viden om forudsætninger for at varetage patienter udskrevet fra accelererede og hurtige forløb på sygehusene. Følgende spørgsmål er søgt besvaret:

1. Er patienter i hurtige, intensive behandlingsforløb mere pleje- og omsorgskrævende ved udskrivelse end patienter i konventionelle forløb?
2. Hvilke organisatoriske forudsætninger skal være til stede i kommunerne for at imødekomme udviklingen mod hurtige, intensive forløb på sygehusene?
3. Har denne udvikling økonomiske konsekvenser for kommunerne?

Der er foretaget en systematisk litteratursøgning i videnskabelige databaser, danske tidsskrifter og på internettet efter 'grå litteratur'. Publikationen er baseret på 13 danske og udenlandske studier.

Pleje og omsorg

Accelererede kirurgiske patientforløb
Accelererede patientforløb er et evidensbaseret behandlingskoncept på det kirurgiske område, hvor patientens forløb er tilrettelagt og organiseret med henblik på at forbedre de enkelte elementer i behandlingen på en sådan måde, at patienternes dødelighed nedbringes, indlæggelsestiden reduceres, rekonvalescensen afkortes og behovet for genindlæggelse reduceres.

I en dansk undersøgelse af accelererede kolonkirurgiske patientforløb finder man en reduktion i forbruget af sengedage, men til gengæld en større genindlæggelsesrate og flere tilsyn i ambulatoriet blandt patienter i accelererede forløb sammenlignet med konventionelle forløb. Flere patienter i accelererede forløb havde genoptaget normale fritidsaktiviteter 14 dage efter operationen, og der var ingen forskel i kontakten til egen læge og behovet for vagtlæge og hjemmepleje de to grupper imellem. Forfatterne anfører, at accelererede patientforløb forudsætter, at der fokuseres på koordinering og samspil mellem alle involverede sundhedsfaglige aktører.

I en dansk undersøgelse af accelererede patientforløb for patienter med hoftebrud finder man, at patienter, der udskrives til eget hjem, har færre komplikationer, færre genindlæggelser og et uændret behov for hjemmehjælp efter operationen.

I en dansk undersøgelse af accelererede patientforløb efter kejsersnit finder man, at hurtigere mobilisering og udskrivning hverken medfører flere komplikationer eller større behov for kontakt til praktiserende læge, sundhedsplejerske eller vagtlæge/skadestue én måned efter udskrivelse.

Ud fra de gennemgåede studier af accelererede kirurgiske patientforløb er der ikke belæg for at konkludere, at patienter udskrevet fra denne type forløb er mere pleje- og omsorgskrævende, eller at de har et større forbrug af kommunale sundhedsydelser (fx hjemmehjælp og hjemmesygepleje) sammenlignet med patienter i et konventionelt behandlingsforløb.

Hurtige medicinske patientforløb
Hurtige patientforløb inden for det medicinske og geriatriske område er ofte båret af organisatoriske forandringer på sygehusene, f.eks. oprettelse af teams til at varetage og koordinere behandling og opfølgning af bestemte patientgrupper. Formålet er ofte at understøtte tidlig udskrivning af specifikke patientgrupper og ældre.

I en engelsk metaanalyse af accelereret understøttet udskrivning af apopleksipatienter sammenlignet med konventionelle forløb finder man en reduktion i dødelighed, forbedret funktionsniveau, kortere indlæggelsestider, men ingen forskel i genindlæggelsesraten.

I en dansk MTV af accelereret understøttet udskrivning til behandling/pleje i eget hjem finder man reduktion i dødelighed, forbrug af plejehjemsydelser og indlæggelsestid sammenlignet med konventionelle forløb. Økonomisk vil ordningen indebære øgede udgifter for sygehusene (regionerne) men færre udgifter i plejesektoren (kommunerne).

I en engelsk metaanalyse af interventioner ved udskrivning af ældre patienter finder man en tendens til, at uddannelse (patientskoler) kan påvirke genindlæggelsesraten hos hjertepatienter.

I en dansk MTV af opfølgende hjemmebesøg efter udskrivelse finder man bl.a. en reduktion af varigheden af efterfølgende indlæggelse, men ingen ændring helbredsstatus og funktionsevne.

Ud fra de gennemgåede studier er der ikke belæg for at konkludere, at patienter i hurtige forløb er mere pleje- og omsorgskrævende eller påfører kommunerne øgede byrder.

Organisatoriske forudsætninger

Sammenfattende kan konkluderes, at der på baggrund af de gennemgåede studier ikke er konstateret et større forbrug af sygehusydelser hhv. kommunale plejeydelser ved ordningerne med accelererede og hurtige patientforløb. På denne baggrund synes der ikke at være belæg for, at kommunerne skal tilvejebringe særlige foranstaltninger til opfølgning og rehabilitering. Det skal dog understreges, at litteraturen kun afdækker et begrænset område.

Erfaringerne fra studierne viser, at øget fokus på samarbejde mellem sygehuse og kommuner og et gensidigt godt kendskab til hinandens systemer er vigtigt for succes'en med hurtige patientforløb. Dette gælder især omkring tidlig planlægning af udskrivningsforløb for patienterne.

Økonomiske konsekvenser

Det analyserede materiale giver ikke belæg for håndfaste konklusioner vedrørende økonomisk effektivitet eller besparelser ved at etablere accelererede eller hurtige patientforløb. De gennemgåede studier synes at indikere, at der kan være tale om nettobesparelser for kommunerne evt. udgiftsneutralitet. Også her må der tages højde for et relativt begrænset materiale.